FANAMBARANA

“Foàno ny fanapahan-kevitra mampanjaka firehan-kevitra tokana mirona mankany amin’ny didy jadona”

Tsy fanampenam-bava ireo izay manana hevitra hafa noho ny an’ny Fitondrana ny hamehana ara-pahasalamana. Vao maika izany tsy mampahomby ny ady amin’ny valanaretina Covid-19 no sady mandetika ny demokrasia fototra ijoroan’ny fahefana iorenan’ny Repoblikan’i Madagasikara.

Manoloana ilay didy iraisan'ny ministera (arrêté interministériel) ny 22 aprily 2021 lasa teo izay mandrara ny fandehanan'ny fandaharana sy adi-hevitra politika, ara-toekarena sy sosialy amin'ny haino aman-jery mandritra ny fotoana hisian'ny hamehana ara-pahasalamana ao anatin’ny Faritra dimy eto amin’ny firenena malagasy, **ny Holafitry ny mpanao gazety sy ny Firaisamonim-pirenena** manao sonia ity fanambarana ity dia mahatsapa fa **voahosihosy ny fahafahan'ny olompirenena maneho hevitra, mahazo vaovao sy ny fahafahan'ny haino aman-jery maneho hevitra malalaka sy mampahalala vaovao**.

Ireo anefa dia zo fototra izay voadidin'ny andininy faha-10 sy faha-11 n’ny lalàmpanorenena Malagasy ho hajaina. Voafaritra ihany koa ao anatin'ny fanambarana iraisam-pirenena momba ny zon'olombelona (DUDH) izay nataon'ny firenena malagasy sonia :

And 18. Ny olona rehetra dia manana zo hieritreritra sy handinika.

And 19. Ny tsirairay dia manana zo hanana sy haneho ny heviny, tsy azo sakanana sy tohinina ny fanehoan-kevitry ny tsirairay, ary zony ny mikaroka, mandray sy manapariaka ny antontam-baovao azony sy ny heviny na amin’ny fomba ahoana na amin’ny fomba ahoana.

Noho izany, mitaky izahay ny hanafoanana avy hatrany io fanapahan-kevitra io ka hamelàna malalaka ny haino aman-jery hanao ny asany sy hamelàna ny olom-pirenena haneo ny heviny sy hahafantatra firehan-kevitra samihafa.

Ny hamaroan’ny loharanom-baovao, ny sosokevitra, ny fijery marolafy, ny tsikera ary ny ady hevitra no ahazoan’ny mpitondra, ny mpiantsehatra rehetra sy ny olompirenena mandray fanapahan-kevitra sy manova ny fihetsiny ho tomponandraikitra kokoa amin’ny ady amin’ny valan’aretina Covid-19. Manamafy ny fahatsapàna fa ady iombonan’ny rehetra tsy ankanavaka ity aretina ity ny fisian’ny fahalalahana haneho hevitra.

Marihina fa hamehana ara-pahasalamana no misy eto Madagasikara fa tsy hamehana amin'ny tany misy hotakotaka akory. Koa mira zotra amin'ny ady atao amin'ny sehatra ara-pahasalamana dia mitohy ny fiainan'ny firenena na ara-politika izany na ara-toekarana ao anatin'ny fanajana tanteraka ny lalàna velona sy ny fitandroana ny fepetra ara-pahasalamana.

Ny fahefana eo ampelatanan'ny mpanatanteraka entina hitarihana ny lamina sy hanatanterahana ny ady amin'ny aretina Covid-19 sy ireo fepetra raisina amin'izany **dia TSY AZO EKENA ho fitaovana atao ho fanampenam-bava sy sofina ka entina hamotehana ny demokrasia eto Madagasikara.**

Manentana ny olompirenena, ireo mpiantsehatra rehetra eto an-toerana, ny sehatra tsy miankina indrindra ireo misehatra amin’ny serasera sy ny asa fanaovan-gazety, ny Sendika, ny Antokompivavahana sy ny Fiangonana indrindra ny FFKM, ny Mpitarika ara-drazana, ny mpitarika sy Antoko Politika rehetra, ireo Andrim-panjakana miantsehatra amin’ny fiarovana ny zon’olombelona sy ny tany tan-dalàna (CNIDH, HCDDED), ny Andrim-panjakana mpitsara (Filakevi-panjakana, Fitsarana Avo momba ny Lalàmpanorenana), ny Andrim-

panjakana mpanao lalàna (Antenimierandoholona, Antenimierampirenena), ny sehatra sy ny Fikambanana iraisam-pirenena ny mpiaro ny zon'olombelona (HCDH, Amnesty International, CIVICUS, Frontline Defenders, Reporters Sans Frontières, sns.) ary ny mpiara-miombon'antoka iraisam-pirenena izay misy solontena sy miasa eto Madagasikara (Union Africaine, Southern Africa Development Community, Banque Mondiale, Fonds Monétaire International, Système des Nationa Unies, Union Européenne, France, Allemagne, Suisse, Etats-Unis, Afrique du sud, Russie, Chine, Norvège, Royaume-Uni, sns.) izahay **mba handray andraikitra sy hanameloka tsy misy hatakandro ity fanapahan-kevitra mamoafady ity.**

Natao androany 24 aprily 2021

Ny manao ny fanambarana :

Ordre des Journalistes de Madagascar (OJM) Alliance Voahary Gasy (AVG) Centre d'Echange et de Documentation Inter-Instiutionnel (CEDII) Coalition des radios de Madagascar Coalition Nationale de Plaidoyer Environnemental (CNPE) Collectif des Citoyens et des Organisations Citoyennes (CCOC) Conseil national des femmes de madagascar (CNFM) Dinika sy Rindran'ny Vehivavy (DRV) Fikambanan'ny Tanora Miaro ny Fahamarinana (FTMF) Gny To Tsy mba Zainy (GTZ) ILONTSERA JAI Association KMF/CNOE-Fanabeazana Olompirenena Liberty 32 Mouvement pour l'Education pour tous (MonEPT) Mouvement ROHY MSIS-TATAO	Observatoire de la Jeunesse Observatoire des élections SAFIDY ONG AIM ONG FIANTSO ONG HITSY ONG IVORARY ONG LALANA ONG RAVINTSARA ONG SAF/FJKM ONG SAHA ONG TOLOTSOA PACA Plateforme des Fédérations des Personnes Handicapées (PFPH) Plateforme Nationale des OSC de Madagascar (PFNOSCM/Vohifiraisana) Sehatra Iombonana ho an'ny Fananan-tany (SIF) TAFO MIHAAVO Transparency International – Initiative Madagascar (TI-MG) Young Men/Women Christian Association (YMCA)